

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Istungidokument

18.2.2008

B6-0099/2008

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

nõukogu ja komisjoni avalduste alusel

vastavalt kodukorra artikli 103 lõikele 2

Esitaja(d): Marco Cappato

fraktsiooni ALDE nimel

ÜRO inimõiguste nõukogu (UNHRC) seitsmes istungjärk

Euroopa Parlamendi resolutsioon ÜRO inimõiguste nõukogu (UNHRC) seitsmenda istungjärgu kohta

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma eelnevaid resolutsioone ÜRO inimõiguste nõukogu istungjärgude kohta alates 1996. aastast, eelkõige oma 7. juuni 2007. aasta resolutsiooni ÜRO inimõiguste nõukogu (UNHRC) 5. istungjärgu kohta, oma 16. märtsi 2006. aasta resolutsiooni inimõiguste nõukogu käsitlevate läbirääkimiste tulemuste ja ÜRO inimõiguste komisjoni 62. istungjärgu kohta¹, oma 29. jaanuari 2004. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu ja ÜRO suhete kohta², oma 9. juuni 2005. aasta resolutsiooni ÜRO reformi kohta³, oma 29. septembri 2005. aasta resolutsiooni ÜRO tippkohtumise (14.–16. september 2005) tulemuste kohta⁴ ning oma 26. aprilli 2007. aasta resolutsiooni, mis käsitleb aastaaruannet inimõiguste kohta maailmas 2006. aastal ja ELi poliitikat selles küsimuses⁵;
 - võttes arvesse oma eriresolutsioone inimõiguste ja demokraatia kohta;
 - võttes arvesse ÜRO Peaassamblee resolutsiooni A/RES/60/251, millega asutati inimõiguste nõukogu (UNHRC);
 - võttes arvesse inimõiguste nõukogu eelnevaid korralisi ja eriistungjärke, eelkõige 6. korralist istungjärku ning 6. eriistungjärku, mis korraldati 23.–24. jaanuaril 2008 teemal “Inimõiguste rikkumised, mis tulenevad Iisraeli sõjalistest rünnakutest ja reididest Palestiina okupeeritud aladele, eelkõige okupeeritud Gaza sektorisse”;
 - võttes arvesse märtsis 2008 toimuvat inimõiguste nõukogu seitsmendat istungjärku;
 - võttes arvesse universaalse perioodilise läbivaatamise esimest ja teist vooru, mis toimuvad vastavalt 7.–18. aprillil 2008 ja 5.–16. mail 2008;
 - võttes arvesse kodukorra artikli 103 lõiget 2,
- A. arvestades, et inimõiguste universaalsuse austamine, edendamine ja kaitsmine on osa Euroopa Liidu eetilisest ja õiguslikust *acquis*'st ning üks Euroopa ühtsuse ja terviklikkuse nurgakividest;
- B. arvestades, et inimõiguste nõukogu pakub tõhusat platvormi inimõiguste kaitse tugevdamiseks ja edendamiseks ÜRO raamistikus;

¹ ELT C 291 E, 30.11.2006, lk 409.

² ELT C 96 E, 21.04.2004, lk 79.

³ ELT C 124 E, 25.05.2006, lk 549.

⁴ ELT C 227 E, 21.09.2006, lk 582.

⁵ Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2007)0165.

- C. arvestades, et inimõiguste nõukogu seitsmes istungjärk on äärmiselt oluline, kuna seal käsitletakse esimest korda põhjalikult ja ulatuslikult olemuslikke küsimusi uutes töömeetodites, mis tulenevad 2006. ja 2007. aastal vastuvõetud institutsioonide ülesehitamise reformidest, ning viimistletakse universaalse perioodilise läbivaatamise korda;
- D. arvestades, et inimõiguste nõukogu usaldusväärsus põhineb nende reformide ja mehhanismide rakendamisel niisugusel kujul, mis tugevdab tema võimet käsitleda inimõiguste rikkumisi terves maailmas;
- E. arvestades, et nõukogu seitsmendaks istungjärguks moodustatakse Euroopa Parlamendi ajutine delegatsioon, nagu seda tehti ka kahel möödunud aastal ja enne seda inimõiguste nõukogu eelkäija, ÜRO inimõiguste komisjoni jaoks,

Inimõiguste nõukogu tegevus

1. rõhutab inimõiguste nõukogu üliolulist rolli ÜRO üldstruktuuris; kordab oma seisukohta, et nõukogu peaks põhiliselt keskenduma inimõiguste rikkumiste käsitlemisele, sest üldine poliitiline olukord kuulub teiste ÜRO asutuste pädevusse; toonitab ÜRO inimõiguste nõukogu spetsiifilisust: olulist rolli, mida mängivad erimenetlused, eriistungjärgud, universaalne perioodiline läbivaatamine, interaktiivne dialoog ja selle suutlikkus käsitleda kiireloomulisi kriise;
2. võtab teadmiseks ÜRO inimõiguste nõukogu tegevuse tulemused; väljendab heameelt ÜRO inimõiguste nõukogu poolt endale koostatud ambitsioonika töökava täitmise üle, mis hõlmas tema töökorra ja -meetodite läbivaatamist, eelkõige universaalse perioodilise läbivaatamise väljatöötamist ja rakendamist ning erimenetluste läbivaatamist;
3. avaldab kiitust ÜRO inimõiguste nõukogu eesistumisel saavutatud positiivsete tulemuste eest, eelkõige hea koostöö eest ÜRO inimõiguste ülemvoliniku bürooga; kutsub ELi üles võrdselt toetama laitmatult ausaid kandidaate ÜRO inimõiguste nõukogu presidendivalimistel, mis toimuvad 23. juunil 2008;
4. väljendab heameelt eriistungjärgude korraldamise üle, sest need on olulisteks lülideks inimõiguste tõsiste rikkumiste ja sõltumatu asjatundlikkuse vahel; väljendab siiski muret ÜRO inimõiguste nõukogu suutmatuse üle võtta meetmeid paljude maailma kõige kiireloomulisemate inimõigustega seotud olukordade lahendamiseks;
5. märgib, et eriistungjärgude eesmärk on lahendada kiireloomulisi kriise, kuid pidevaid inimõiguste rikkumisi tuleks käsitleda korralistel istungjärgudel, mis võimaldavad süvaanalüüsi ja pakuvad pikemaajalisi lahendusi;
6. rõhutab, et positiivsete tulemuste saavutamiseks vajavad eriistungjärgud eeltööd ja korrapäraseid töömeetodeid; märgib sellega seoses ELi põhiliste algatuste edu;
7. võtab teadmiseks otsese mõju, mida avaldas 2007. aasta oktoobris Genfis peetud eriistungjärk Myanmaris küsimustes, mil mõisteti hukka valitsuse repressioonid ja mida külastas eriraportöör inimõiguste küsimustes Myanmaris; taunib asjaolu, et eriraportööri soovitusi ei järgita ega jälgita, samas kui inimõiguste olukord Myanmaris üha halveneb;

Inimõiguste nõukogu uute liikmete valimine ÜRO Peaassambleel

8. nõuab kõigis piirkondades tugevat konkurentsi sisaldavate valimiste läbiviimist mais 2008, et pakkuda ÜRO liikmesriikide hulgas tõelist valikut; avaldab kahetsust, et tõendite puudumisel on seni valitud mõned riigid, kus inimõiguste olukord on problemaatiline;
9. kutsub nõukogu, komisjoni ja liikmesriike üles jätkuvalt nõudma ÜRO inimõiguste nõukogu liikmeks valimise kriteeriumide väljatöötamist, sealhulgas erimenetlustele püsikutsete esitamist, ja ka ÜRO liikmesriikide valimislubaduste tegeliku rakendamise järelevalvet; kuni sellise reformini nõuab, et kõnealust korda kohaldataks ÜRO inimõiguste nõukogusse kuuluvate ELi liikmesriikide toetuse kindlakstegemisel kandidaatriikidele;

Menetlused ja mehhanismid

Universaalne perioodiline läbivaatamine

10. peab universaalset perioodilist läbivaatamismehhanismi potentsiaalseks vahendiks, mis suurendab inimõiguste järgimise kohustuse ja praktika ülemaailmse järelevalve universaalsust, allutades kõik ÜRO liikmesriigid võrdsele kohtlemisele ja kontrollile;
11. juhib tähelepanu sellele, et universaalse perioodilise läbivaatamise eesmärk on vaadata riigi olukord objektiivselt läbi, et määrata kindlaks inimõiguste rikkumise valdkonnad, mida võiks parandada heade tavade vahetuse ja tõhustatud koostöö abil, millele järgnevad soovitud ja järeldused; kutsub sellega seoses ELi liikmesriike ja komisjoni üles võtma nimetatud soovitusi ja järeldusi arvesse ELi abiprogrammide eesmärkide ja prioriteetide määratlemisel;
12. nõuab, et universaalne perioodilise läbivaatamine, mille esimene voor toimub 7.–18. aprillil 2008 ja teine voor 5.–16. mail 2008, vastaks seni väljendatud ootustele; kutsub ELi liikmesriike korraldama universaalset perioodilist läbivaatamist vastavalt resolutsioonile 60/251 läbipaistvalt ja objektiivselt; kutsub neid ELi liikmesriike, kes kuuluvad universaalsele perioodilisele läbivaatamisele, olema enesekriitilised ja mitte piirduma ettekandega oma riigi positiivsetest saavutustest;
13. märgib, et käsitlemist vajavad paljud küsimused, sealhulgas nn universaalse perioodilise läbivaatamise troikade valimine, mis hõlbustab ÜRO liikmesriikide läbivaatamist inimõiguste valdkonnas; nõuab sellega seoses tungivalt, et ELi liikmesriigid ei annaks läbivaadatavatele riikidele võimalust konfidentsiaalselt keelduda läbivaatamise eest vastutavaks valitud riikidest;
14. kutsub inimõiguste nõukogu liikmeid üles nimetama oma esindajatena ametisse sõltumatud asjatundjad universaalse perioodilise läbivaatamise elluviimise eest vastutavasse töörühma; kutsub ELi liikmesriike üles juhtima sellise lähenemisviisi edendamist, võttes vastu universaalse perioodilise läbivaatamise korra üldsuunised;
15. võtab teadmiseks kodanikuühiskonna, inimõiguste kaitsjate ning erimenetluste kaasamise olulisuse; kordab uuesti oma seisukohta, et nende järeldused ja soovitud peaksid olema sõltumatu ja usaldusväärse läbivaatamise aluseks;

Volituste läbivaatamine ning erimenetluste volitatud esindajate ülesseadmine

16. rõhutab, et erimenetlused on ÜRO inimõiguste masinavärgi südamikuks, mängides otsustavat rolli eelkõige inimõiguste nõukogus; kordab uuesti, et ÜRO inimõiguste nõukogu liikmed peavad täitma oma kohustust teha erimenetlustega täielikku koostööd;
17. rõhutab, et ÜRO inimõiguste büroo usaldusväärsus sõltub erimenetluste volitatud esindajate uuest ülesseadmisest, mis toimub märtsis 2008;
18. kutsub üles seadma volitatud esindajateks isikuid, kes on inimõiguste tunnustatud asjatundjad, asjakohase kogemusega, sõltumatud, erapooletud, laitmatult ausad ja objektiivsed ning kes tunnevad põhjalikult erimenetluste süsteemi;
19. nõuab tungivalt, et valitsused, valitsusvälised organisatsioonid ja asjakohased erialaliidud saadaksid nõuetele vastavate kandidaatide nimed inimõiguste ülemkomissari büroole, kes lisab need tema hallatavasse nõuetele vastavate kandidaatide avalikku nimekirja;
20. kutsub üles nõuanderühma, kes vastutab erimenetluste volitatud esindajate kandidaatide läbivaatamise ja nõukogu presidendile ametisse nimetamiseks soovitude andmise eest, täitma oma volitusi objektiivselt ja läbipaistvalt ning tegema oma valikud professionaalsuse ja laitmatu aususe kriteeriumide alusel;
21. mõistab hukka inimõiguste nõukogu otsuse jätta pikendamata Valgevene ja Kuuba eriraportööride volitused;
22. väljendab rahulolu Sudaani eriraportööri ning Libeeria, Haiti ja Burundi sõltumatute asjatundjate riigipõhiste volituste pikendamisega;
23. väljendab kahetsust ELi toetuse pärast inimõiguste nõukogu otsusele lõpetada Darfuri ekspertrühma tegevus; võtab teadmiseks ekspertrühma töö järelevalve lisamise Sudaani eriraportööri volitustesse; tunneb seetõttu muret, et eriraportööri töökoormuse tõttu tema volitused nõrgenevad;
24. ergutab ekspertrühmade volitusi edaspidi kaalutletumalt katkestama, võttes arvesse nende olulist lisaväärtust;
25. väljendab rahuolu seni läbivaadatud temaatiliste volituste pikendamisega;
26. kutsub ELi liikmesriike üles tagama Myanmar ja Korea Rahvademokraatliku Vabariigi eriraportööride ning Somaalia ja Kongo Demokraatliku Vabariigi sõltumatute asjatundjate volituste pikendamist;
27. väljendab heameelt viiest sõltumatust liikmest koosneva ekspertide mehhanismi loomise üle põlisrahvaste inimõiguste alal;
28. ergutab korraldama 2008. aastal arutelusid mis tahes vormis või kujul esineva naistevastase vägivalla teemal ning kehtestama kõnealuse probleemi käsitlemiseks prioriteete tulevastes jõupingutustes ja tööprogrammides, nagu selles lepitati kokku

Peaassamblee 19. detsembri 2006. aasta resolutsioonis 61/143;

29. võtab teadmiseks erimenetluste volitatud esindaja tegevusjuhendi vastuvõtmise 18. juunil 2007. aastal; kutsub ÜRO inimõiguste nõukogu üles rakendama nimetatud tegevusjuhendit vastavalt resolutsioonile 60/251 ning austama erimenetluste sõltumatust;
30. toetab erimenetluste kooskõlastuskomitee jõupingutusi asjakohaste menetluste väljatöötamisel, mille abil saab tegevusjuhendit ja muid vajalikke dokumente, kaasa arvatud erimenetluste juhendit, rakendada parimal viisil, et tugevdada nende võimet inimõigusi kaitsta ja edendada; kutsub erimenetluste kooskõlastuskomiteed üles töötama tõhusalt ja läbipaistvalt, et vältida tehnilisi arutelusid, mis võivad sisulisi arutelusid edasi lükata ja erimenetluste volitusi takistada;

Kaebuste menetlemine

31. märgib, et ÜRO inimõiguste nõukogu institutsioonide ülesehitamise protsessis visandatud kaebuste menetluskord näib väga sarnane varasemale nn 1503 menetluskorrale; nõuab uut protsessi, mis annaks paremaid tulemusi inimõiguste tõsiste rikkumiste kindlaks tegemisel, ennetamisel ja käsitlemisel;

ELi kaasamine

32. tunnustab ELi ja liikmesriikide aktiivset osalust ÜRO inimõiguste nõukogus selle esimesel tööaastal;
33. väljendab rahulolu ELi kaasamisega kuuenda korralise istungjärgu keerulistesse läbirääkimistesse positiivsete tulemuste saavutamiseks, pidades eelkõige silmas erimenetluste volituste pikendamist;
34. juhib tähelepanu asjaolule, et EL peab inimõiguste küsimuses võtma sõna ühel häälel, ja samuti sellele, kui oluline on iga liikmesriigi esitatud ELi seisukoht, sest nii saab seisukoht suurema kaalu;
35. nõuab tõhustatud koostööd ÜRO inimõiguste ülemkomissari bürooga ning selle sõltumatuse säilitamist piisava rahastamise abil;
36. nõuab erimenetluste jätkuvat toetamist rahastamise ja töötajate osas; avaldab toetust demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendile, kuna see on oluline erimenetluste finantseerimisallikas; väljendab heameelt nõukogu inimõiguste töörühma eesistumisel tehtud algatuste üle, mis käsitlevad koostöö tõhustamist eriraportööridega, esitades eelkõige süstemaatiliselt kutseid olulistele koosolekutele;
37. kutsub komisjoni ja nõukogu üles võtma vastu ühise seisukoha, et tagada inimõiguste kõikide rahvusvaheliste vahendite automaatne allkirjastamine ja ratifitseerimine ELi liikmesriikide poolt;
38. võtab teadmiseks ELi töö, mis on tehtud resolutsioonide vastuvõtmiseks konsensuse alusel; kutsub ELi liikmesriike üles jätkama jõupingutusi muude piirkondade riikide

kaasamisel, et tagada laialdane toetus inimõiguste kaitse ja edendamise tugevdamist käsitlevatele resolutsioonidele; kutsub ELi üles kasutama tõhusamalt kolmandatele riikidele määratud abi ja poliitilist toetust, ergutamaks neid koostööle ÜRO inimõiguste nõukoguga;

39. volitab ÜRO inimõiguste nõukogu seitsmendaks istungjärguks moodustatud Euroopa Parlamendi delegatsiooni esitama käesolevas resolutsioonis välja toodud probleeme, palub delegatsioonil esitada oma visiidi kohta aruanne inimõiguste allkomisjonile, ja peab asjakohaseks jätkata Euroopa Parlamendi delegatsioonide saatmist ÜRO inimõiguste nõukogu asjaomastele istungjärgudele;

o
o o

40. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, ÜRO Julgeolekunõukogule, ÜRO peasekretärile, ÜRO 61. Peaassamblee presidendile, ÜRO inimõiguste nõukogu presidendile, ÜRO inimõiguste ülemkomissarile ja välisasjade komisjoni asutatud ELi ja ÜRO töörühmale.